

newsletter

• marec 2021

Informačný bulletin pre zamestnancov v systéme
výchovného poradenstva a prevencie

Milí čitatelia,

v marcovom vydaní nášho newslettera vám priblížime prepojenia konkrétnych oblastí našej výskumnej a odbornej činnosti s projektami VÚDPaP, dozviete sa, aké nové témy webinárov pre vás pripravujú naši kolegovia. Zaujíma vás, ako prebieha stáž vo VÚDPaPe? Pozrite si dokument, v ktorom študentky opisujú svoje skúsenosti a dojmy z návštev nášho pracoviska. Nestihli ste si pozrieť prednášky z našej online študentskej konferencie? Pripravili sme pre vás zostrihy. Nechýbajú novinky z našich národných projektov a tiež informácie o webinároch a podcastoch.

Prajeme vám príjemné čítanie.

Zaujíma vás, ako národné projekty prepájame so základnou misiou VÚDPaP?

VÚDPaP realizuje svoju činnosť najmä v oblasti výskumnej a odbornej. Tieto hlavné činnosti, ktoré sú výsledkom požiadaviek zriaďovateľa, ako aj požiadaviek z praxe, na ktorú ako vedecká inštitúcia reagujeme, sú doplnené realizáciou národných projektov – aktuálne NP Štandardy a NP Usmerňovať pre prax. Radi by sme vám v skratke priblížili tieto prepojenia v konkrétnych oblastiach výskumnej alebo odbornej činnosti.

Detské centrum pre vzdelávanie a výskum realizuje v rámci ambulantnej individuálnej či skupinovej odbornej činnosti pre deti a ich rodičov princípy multidisciplinárneho prístupu. Myšlienky zakladateľa Kinderzentrum Mníchov spolu s jedinečným prepojením na výskum, účasť odborných zamestnancov na tvorbe politiky integrácie a inklúzie sú základnými piliermi fungovania DCVV, ktoré sa prejavuje hlavne v kvalitatívne odlišnom prístupe k odborným činnostiam. Vzhľadom na to, je tak Detské centrum vzdelávacím zdrojom pre

študentov vysokých škôl humanitných odborov. Pomocou projektu Usmerňovanie pre prax sa Detské centrum sprístupní aj odborným zamestnancom poradenských zariadení prostredníctvom Dočasného vzdelávacieho strediska v podobe krátkodobých či dlhodobějších stáží. Pre národný projekt Štandardy je DCVV zdrojom foriem, postupov a procesov multidisciplinárneho prístupu a naopak.

Odborné vedenie a podpora systému VPap a ŠVZ sa vo VÚDPaP aktuálne realizuje najmä v každodennej operatívnej metodickú podpore a usmerňovaní odbornej činnosti aktérov, pri prípravách stratégií a transformácie systému VPap. Národný projekt Usmerňovať pre prax prevzal na seba tú časť agendy metodického usmerňovania, ktorá je zameraná na jej systematizáciu a vzdelávanie vo formách a procesoch jeho efektívnej realizácie. Národný projekt Štandardy tvorbou procesných, obsahových a výkonových štandardov systému VPap, mapovaním potrieb, vzdelávaním OZ a PZ a tvorbou metodických podkladov pre výkon odborných činností pokračuje v tradícii činností týchto aktivít VÚDPaPu. Malé oddelenie, vo svojich začiatkoch sa volalo aj Metodický kabinet, tak mohlo rozšíriť potrebné aktivity v tejto oblasti.

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Výskum - v oblasti psychického vývinu dieťaťa v procese výchovy a vzdelávania je spoločenský dopyt najmä po aplikovanom výskume, v ktorom sa zameriavame na pomoc pri optimalizácii vývinu detí tak väčšinovej populácie, ako aj rôznych minoritných skupín, ako aj detí so ŠVVP. Výskum, ale aj diagnostickú činnosť, je dôležité realizovať kvalitnými nástrojmi.

Národný projekt Usmerňovať pre prax pokračuje v tradícii VÚDPaP realizáciou validizácie výskumných a diagnostických nástrojov, aktuálne zameraných na skúmanie dopadu Covid-19 pandémie na psychický stav detí a mládeže, ako aj ich rodičov.

Prispeje sa tak ku skvalitneniu samotných diagnostických nástrojov, zároveň aj realizácii výskumného sledovania vývinu detí a mládeže.

V rámci **edičnej činnosti** VÚDPaP sa prostredníctvom národných projektov rozšírilo portfólio odborných časopisov, okrem vedeckého časopisu Psychológia a patopsychológia dieťaťa, vychádza aj odborný časopis Dieťa v centre odbornej pozornosti. Okrem metodických usmernení a metodických materiálov, ktoré VÚDPaP rutinne vydáva, poskytujeme aj ďalšie formy informovania a vzdelávania odbornej verejnosti a rodičov prostredníctvom podcastov a webinárov.

Naše výskumné zistenia a dobrá prax sa tak dostávajú k čo najširšiemu publiku, pre ktoré sme tu - ako moderná verejná inštitúcia.

Webináre, ktoré pre vás pripravujeme

V najbližšom mesiaci pre vás pripravujeme webináre na aktuálne témy. Pre odborných zamestnancov, ktorí pracujú v predškolských zariadeniach, pripravujeme webinár na tému **Inkluzívna škôlka**. náš špeciálny pedagóg opäť zrealizuje webinár na tému **tvorby a realizácie IVP** formou kazuistického formátu.

Novelou školského zákona sa zaviedlo povinné predprimárne vzdelávanie detí. Jednou z tém, ktorú otvoríme, bude opäť **téma školskej zrelosti, ako súčasť diagnostiky detí predškolského veku**.

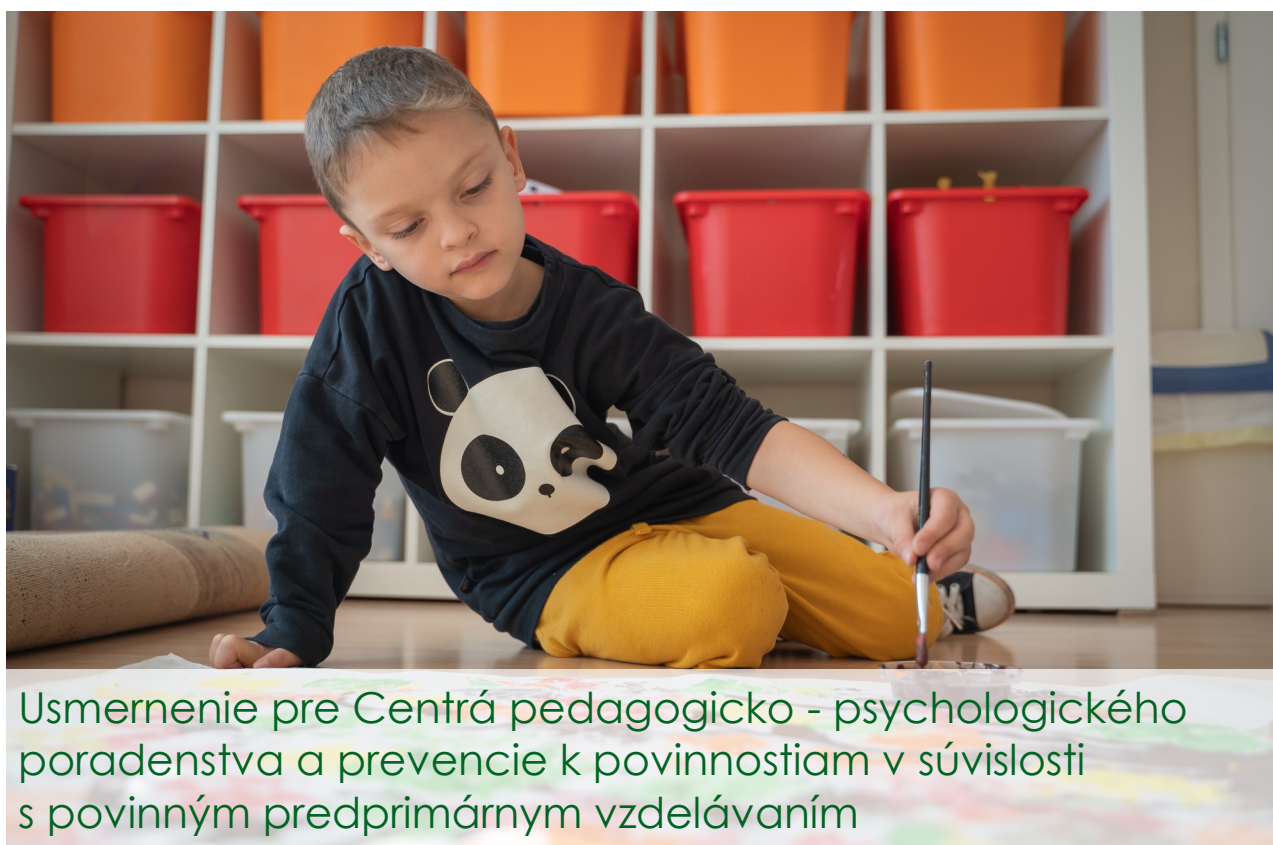
Tiež by sme Vám chceli priniesť informácie a poznatky o **formách a metódach realizácie poradenstva pre pedagógov**, ako forme prevencie pred vyhorením a prevencie stresu. V ďalšej téme webináru sa spolu bližšie pozrieme na **výhody a nevýhody dištančného skupinového poradenstva**, ako z pohľadu lektora, tak aj z pohľadu účastníka. Do formátu by sme radi zaradili dve formy webináru – **tematický** a následne **konzultačný**, aby účastníci mali čas na realizáciu poznatkov z webináru do svojej praxe a zároveň priestor na konzultáciu svojich skúseností, prípadne neistôt pri ich implementácii v škole, či v poradenskom zariadení.

Zaujíma vás ako to vyzerá na stáži vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie?

Pozrite si dokument so študentkami, ktoré ju u nás už absolvovali. [Nájdete ho TU.](#)

Usmernenie pre Centrá pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie k povinnostiam v súvislosti s povinným predprimárnym vzdelávaním

V roku 2021 bolo zavedené povinné predprimárne vzdelávanie pre všetky deti, ktoré dovŕšia päť rokov do 31. augusta roku, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého budú plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole. Ustanovenie zákona sa začne uplatňovať v školskom roku 2021/2022. Zverejňujeme Usmernenie pre Centrá pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie vzhľadom na povinnosti, ktoré sa viažu s ich odbornou činnosťou v tejto oblasti. [Usmernenie nájdete TU.](#)

KaM KaM KaM x

#kvalita #komunikácia #kompetencie #multidisciplinarita #motivácia #metódy

Nestihli ste prednášky z našej online študentskej konferencie 3xKAM a chcete si ich pozrieť?

Rozmýšľate nad tým, ako využijete svoje teoretické znalosti z VŠ v praxi? Ako sa vlastne v praxi robí diagnostika, poradenstvo či reedukácia? Zaujímajú vás spôsoby, ako tvorivo rozvíjať zručnosti pre riadenie vlastnej kariéry? Radi by ste sa dozvedeli viac o možnostiach využitia multidisciplinárneho prístupu v prostredí MŠ? [Pozrite si naše webináre TU.](#)

Prečítajte si rozhodnutie ministra školstva, platné s účinnosťou od 8.2.2021

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Podľa tretieho bodu bude obnovená aj prevádzka školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie v rozsahu vykonávania individuálnej odbornej činnosti. [Viac informácií nájdete TU.](#)

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Novinky z národného projektu „Usmerňovať pre prax“

V rámci národného projektu „Usmerňovať pre prax“ bola realizovaná príprava metodiky riadených telefonických rozhovorov za účelom zmapovania situácie a potrieb poradenských zariadení v metodickom usmerňovaní; analýzy odborných zamestnancov a ich pracovných úväzkov v poradenských zariadeniach a v školách v súvislosti s počtom klientov.

Zároveň je finalizovaná tvorba programu inovačného vzdelávania pre budúcich „koordinátorov školských podporných tímov“ v metodickom usmerňovaní, publikovaná výzva na [externých expertov/lektorov pre spoluprácu na vzdelávaní v metodickom usmerňovaní](#) a príprave obsahových štandardov metodického usmerňovania.

Aktivita, venujúca sa diagnostickým nástrojom, pracuje na príprave spoluprác s vysokými školami v odboroch psychológia, špeciálna pedagogika a sociálna pedagogika za účelom ich zapojenia do štandardizácie diagnostických nástrojov a zároveň kontinuálne pokračuje vo výbere vhodných diagnostických nástrojov.

Tento projekt je financovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk
www.minedu.sk

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Novinky z národného projektu „Štandardy“

Aktivita „Tvorba štandardov“ pokračuje v tvorbe obsahových štandardov. Momentálne prebieha finalizácia časti obsahových štandardov zameraných na diagnostické činnosti v poradenských zariadeniach.

Obsahové štandardy prinesú prehľad testových metód a batérií. Pri tvorbe vychádzame z konceptu dynamickej aj statickej diagnostiky a obsahové štandardy pomenujú postup diferenciálnej diagnostiky a nastavení ďalších opatrení.

Zároveň pokračuje podpora zariadení formou mapovania pripravenosti na procesné štandardy odborných a odbornovo-metodických činností, ktorú realizujú regionálne projektové centrá. K procesným štandardom bude v mesiaci marec zverejnený materiál odpovedajúci na frekventované otázky.

V rámci aktivity „Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov“ je v piatich vzdelávacích programoch aktuálne vzdelávaných 594 účastníkov a prvých 68 vo februári prešlo úspešne záverečnou skúškou v programe Inovatívne prvky kariérovej výchovy a poradenstva v školách. Otvorili sme druhý beh vzdelávania v supervízii, o ktoré bol veľký záujem.

Napriek všetkým prekážkam sa kreatívne prispôbujeme situácii a pracujeme s dostupnými zdrojmi tak, aby sme v programoch udržali vysoký štandard, sprostredkovali zážitok a inšpirovali účastníkov. Táto snaha sa odzrkadľuje na spätnej väzbe účastníkov, kde v priemere dosahujeme 93 percent v skóre spokojnosti s obsahom a prevedením vzdelávania.

Tím intelektuálnych výstupov zorganizoval dve stretnutia expertných skupín, kde sa zameriavali na tému diagnostika kariérového vývinu pre deti so zdravotným znevýhodnením. Čoskoro sa môžete tešiť aj na aplikačný dokument k multidisciplinárnemu prístupu so zameraním na školské podporné tímy, v mesiaci marec zverejníme Manuál začínajúceho liečebného pedagóga.

Tento projekt je financovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk
www.minedu.sk

02 4342 0973

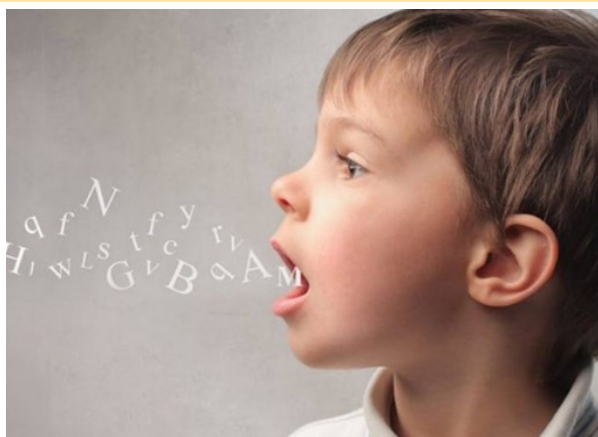
sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Pripravili sme pre vás zozrihy z našich webinárov

Implementácia metódy rozvíjania jazykových schopností podľa Elkonina

Čo bolo obsahom webinára? Ako stimulovať rozvoj jazykových schopností v oblasti fonematickej citlivosti, pasívnej a aktívnej slovnej zásoby, porozumenia reči a gramatickej stavby reči. Kvalitná a efektívna príprava detí na osvojovanie si gramotnosti. Rozvoj čitateľských a pisateľských kompetencií, prístupný pre každé dieťa vzhľadom na jeho potreby a vývinový potenciál.

[Zostrih nájdete TU.](#)

FreeTech – Evidenčný a štatistický softvér

Zníženie administratívnej záťaže, optimalizácia, zefektívnenie a zjednotenie evidencie klientov centier poradenstva a prevencie. Zoznámili sme vás s online nástrojom, ktorý odborným pracovníkom na jednom mieste pomôže prácu sprehľadniť, zefektívniť, zjednotiť, aby sa stala praktickou a bezpečnou.

[Zostrih si môžete pozrieť TU.](#)

Webináre, ktorých zozrihy pre vás pripravujeme

„Motivácia trochu inak“

Zažite kreatívnu hodinku, kde získate informácie a inšpiráciu, ako využívať „netradičné nástroje“ on-line. Motivácia prostredníctvom obrázkov, kariet a kartičiek, kociek a Grafického dizajnu (Pexeso, Dixit karty, Príbehy kociek, Umenie a slová, Motivačné kartičky).

Interaktívne vzdelávanie v online priestore

Webinár vás oboznámi s metódami aktivizácie účastníkov v online priestore, udržiavaním ich pozornosti a možnosťami vstupovania do interakcií so všetkými členmi skupiny počas online vzdelávania.

Zostrihy z webinárov pre vás pripravujeme.

[Sledujte náš Facebook.](#)

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

VYPOČUJTE SI podcasty „Nahlas o deťoch“

Aký bude návrat detí do škôl?

„Na prvom mieste teraz nie je učenie, memorovanie vedomostí a skúšanie. Predovšetkým by sme si mali uvedomiť, že je prioritou zistiť, ako sa žiaci, ktorí prišli do školy, cítia. Učitelia by sa ich mali pýtať, čo prežívajú a s akými pocitmi do školy prichádzajú,“ myslí si psychológ VÚDPaP Erik Papp. Čo radí rodičom, ktorí dieťa dali do školy a čo tým, ktorí sa rozhodli nechať deti doma? [Počúvajte náš pravidelný podcast Nahlas o deťoch.](#)

Čo robiť, keď sa dieťa hnevá?

Je hnev dobrou emóciou? Alebo ho treba u detí potláčať? Ak ste sa ako rodičia stretli s radami, že hnevajúce sa dieťa treba poslať upokojiť sa do izby, alebo mu hodiť výchovnú po zadku, počúvajte náš najnovší podcast. Hovoríme aj o tom, čo robiť, ak sa deti hnevajú na dlhotrvajúci lockdown. [Podcast nájdete TU.](#)

Čo robiť, ak dieťa nadáva a je vulgárne?

Situáciu, keď dieťa použilo nadávku, zažil určite už každý rodič. Čo je za tým, keď dieťa začne používať neslušné slová? A čo robiť, keď sa naše ratolesti začínú vyjadrovať vulgárne? [Podcast nájdete TU.](#)

Vyberáte školu pre svoje dieťa?

V podcaste Nahlas o deťoch rozoberáme tému, ktorá je aktuálna aj napriek tomu, že prežívame náročné a neisté covidové časy. Ako v tomto období správne vybrať školu pre dieťa? Riešite to tiež? Ak áno, [poradí psychologička Mária Jaššová.](#)

VYPOČUJTE SI podcasty „Odborne na slovíčko“

Dištančná forma práce odborných zamestnancov počas pandémie

Na Slovensku stále platia prísne opatrenia, ktoré sa majú dokonca ešte sprísňovať. Situácia je náročná aj pre odborných zamestnancov, ktorí musia tiež pracovať dištančnou formou. Čím sa líši dištančná forma poradenskej práce od prezenčnej? A na čo je potrebné sa v poradenstve v tejto situácii najviac sústrediť? **Odpovedá špeciálny pedagóg a psychológ Viktor Križo.**

Školský psychológ a jeho práca v čase koronakrízy

Podľa rozhodnutia ministra školstva Branislava Gröhlinga sa vrátili deti do škôl a obnovená bola aj prevádzka školských zariadení výchovného poradenstva a prevencie. Časť školských psychológov sa vrátila do škôl, časť z nich stále pracuje dištančne. Ako sa pracuje školským psychológom v čase koronakrízy? **Vypočujte si TU.**

Práca školského podporného tímu v čase dištančného vzdelávania

Ďalší z podcastov venujúcich sa dištančnej práci odborných zamestnancov je venovaný školskému podpornému tímu. Alexandra Jakubcová, koordinátorka školského podporného tímu a špeciálna pedagogička nám priblíži funkciu a členov školského podporného tímu Základnej školy Dubová i to, na čom je založená ich spolupráca. Konkrétnymi príkladmi a dobrou praxou ju doplní školská psychologička Silvia Harvanová. **Podcast nájdete TU.**

Technológie v práci odborných a pedagogických zamestnancov

Či už v dištančnej alebo prezenčnej výučbe, technológie sú a budú prirodzenou súčasťou života odborných aj pedagogických zamestnancov v systéme. V aktuálnom podcaste sa od psychológa a vedeckého pracovníka Michala Božíka dozvieme, ako z technológií vyťažiť do svojej práce to dobré, na ktoré nástrahy treba myslieť a ako technológie efektívne používať. **Podcast si môžete vypočuť TU.**

**USMERŇOVAŤ
PRE PRAX**

Tento projekt je financovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

www.esf.gov.sk
www.minedu.sk

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Zaujalo nás...

Zamysleli ste sa niekedy nad tým, kde mladí ľudia zo zraniteľných skupín získavajú informácie?

Máme nový projekt! Spoločne luventou sme vytvorili formát, v ktorom by mohli získavať aktuálne informácie aj mladí ľudia zo zraniteľných skupín. Volá sa Megazín a viac vám vo videu povedia Janette Maziniová Motlová, riaditeľka Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie a Peter Kupec, riaditeľ Národnej agentúry ERASMUS+ pre oblasť mládeže a športu, ktorú administruje IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže. [Viac informácií nájdete TU.](#)

Aká je rola triedneho učiteľa?

Štátny pedagogický ústav v spolupráci so Zmudri.sk pripravil video inšpiráciu určenú učiteľom. Okrem iného sa dozvieme, či je rola triedneho učiteľa iba formalitou; aké možnosti prináša, napr. byť dušou triedy; konkrétne tipy, ako využiť príležitosti, ktoré rola triedneho učiteľa ponúka: ranná komunita, triedny zošit učiteľa, súkromná online skupina triedy; spôsoby pravidelnej komunikácie s rodičmi aj počas pandemickej situácie. [Pre viac informácií kliknite SEM.](#)

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Knižné novinky

Léčba smyslem

Základy a aplikace logoterapie

Autor: Viktor E. Frankl

Portál, 2021

Táto kniha je výsledkom série prednášok, ktorú mal autor v letnom semestri roku 1966 na Južnej meto-
distickej univerzite v texaskom Dallase. Ústredným pojmom prednášok je logoterapia - psychoterapia
zameraná na hľadanie zmyslu ľudského života. Frankl tu zdôrazňuje systematický charakter logoterapie,
ktorá predpokladá slobodu vôle, vôľu k zmyslu a zmysel života. Zameriava sa na konkrétne logoterapeu-
tické techniky a tiež na aplikačné oblasti logoterapie, ktorá lieči rôzne typy neuróz. Logoterapia je klade-
ná do kontextu iných psychoterapeutických škôl a záverečná kapitola knihy sa venuje aj jej vzťahu k teo-
ológii.

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Trauma u dětí

Kategorie, projevy a specifika odborné péče

Autorka: Leona Jochmannová
Grada, 2021

Leona Jochmannová

Trauma u dětí

Kategorie, projevy
a specifika odborné péče

To, čo sa nám stane v detstve, je v hĺbinách nášho tela a našej mysle uložené navždy. Môžeme to potlačiť, zmanipulovať vlastné pocity, dokonca aj spomienky, ale nemôžeme to vymazať. Najdôležitejšie zo všetkého je pochopiť: potom je s tým možné s pomocou odborníkov pracovať a nachádzať východiská. Autorka zhŕňa skúsenosti zo svojej viac ako dvadsaťročnej praxe s deťmi. Prináša prehľad aktuálnej diagnostickej klasifikácie traumy a posttraumatickej stresovej poruchy. Vychádza z najnovších poznatkov o neurobiologických súvislostiach traumatických skúseností a opisuje rôzne prístupy liečebnej starostlivosti o deti i riziká psychoterapie a porovnáva z týchto hľadísk systémy zdravotníctva, školstva a sociálnej starostlivosti. Časté chyby, ku ktorým v diagnostike dochádza, súvisia s veľkou šírkou, premenlivosťou a presahmi symptómov, ktoré sa pretavujú do emočných, kognitívnych aj fyzických ťažkostí. Kniha je určená všetkým, ktorí prichádzajú do kontaktu s traumou u detí, najmä psychológom, detským lekárom, sociálnym pracovníkom a pedagógom.

Sledujte nás na [Facebooku](#).

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava